

Hoeveel _____ heeft een mens nodig?

TEKST:

Thomas Maarten van der Zwan

Als alleenwonende deed ik altijd in mijn eentje boodschappen. Aanvankelijk had ik bij binnenkomst in de supermarkt nog de neiging om braaf aan de instructie ‘Neem een mandje, dat winkelt gemakkelijker’ te gehoorzamen, maar al gauw negeerde ik dat zinnetje. De belangrijkste reden: de boodschappen die ik nodig had, kon ik eigenlijk altijd zo in mijn armen dragen. Een brood, kaas, een pak melk, toiletpapier, een flesje bier: het lukte me doorgaans wel om alles zo naar de kassa te brengen en mee naar huis te nemen.

Op den duur begon ik een verschil te zien in mijn uitgavenpatroon. Sinds ik zonder mandje winkelde, bespaarde ik minstens dertig euro per maand. De verklaring lag voor de hand: wanneer ik met mijn boodschappen in mijn armen naar de kassa wandelde, zag ik allerlei lekkernijen die ik best had willen kopen; maar waar ik die lekkernijen vroeger zo in mijn mandje legde, moest ik ze nu noodgedwongen laten liggen, omdat ik mijn armen al vol had.

Toen ik onlangs een supermarkt binnenging en weer zo’n stapel mandjes passeerde, moest ik denken aan het verhaal ‘Hoeveel land heeft een mens nodig?’ van Tolstoj. Wanneer de inhalige Pahom een groot stuk land wil kopen van een boerenfamilie, krijgt hij een ongebruikelijk aanbod: voor een bedrag van duizend roebel mag hij vanaf zonsopgang een zo groot gebied rondlopen als hij wil en onderweg zijn route markeren met een schop. Als hij die dag voor zonsopgang naar zijn startpunt terugkeert, zal al het land binnen zijn markeringen van hem zijn, maar als hij zijn startpunt niet tijdig bereikt, verliest hij zijn geld en krijgt hij geen land. Pahom blijft natuurlijk zo lang mogelijk buiten en maakt de cirkel van zijn voettocht zo groot mogelijk. Dan realiseert hij zich dat hij ver van het

startpunt is, terwijl de zon al bijna ondergaat. Hij rent zo snel als hij kan terug naar de wachtende boerenfamilie en arriveert uiteindelijk bij het startpunt, net op het moment dat de zon ondergaat. De boeren feliciteren hem, maar Pahom stort uitgeput neer – dood. Zijn dienaar begraaft hem in een gewoon graf van slechts een meter tachtig lang, waarmee de vraag in de titel van het verhaal impliciet wordt beantwoord. Moet een mens meer land hebben dan dat waarop hij zich neerlegt om te rusten? Moet een mens meer voedsel opeisen dan hij zelf kan dragen? Hoeveel _____ (vul zelf in) heeft een mens nodig?

Over dit soort vragen kan in onze tijd eigenlijk alleen maar lacherig worden gedaan. Ons excessief consumptiegedrag belet het ons überhaupt stil te staan bij de mogelijkheden die een bescheiden levenswijze te bieden heeft. We willen eerst grote huizen, luxe eten, dure kleren en verre vakanties, en pas als we die hebben veroverd, ploffen we neer op onze leren sofa’s in onze verwarmde huiskamers en vragen ons af hoe we ‘duurzamer’ en ‘eerlijker’ kunnen leven. Misschien zou het niet onverstandig zijn om dat proces voortaan om te draaien.

T.M. van der Zwan (1986) studeerde songwriting en taal- en letterkunde en studeerde tevens af als leerkracht. Zijn website www.tmvanderzwan.com biedt een overzicht van zijn werkzaamheden als kunstenaar.